

Matka rajan taa.

Matka alkoi Jalonniemestä 10.7.2009. Ilma oli aurinkoinen ja matka Suomen puolella kohti Kuusamon rajanylityspaikkaa joutui nopeasti. Ainoa huoli oli miten saamme eväämme yli rajan. Tulli oli kuulemma ottanut joiltain rajan ylittäjiltä kaikki eväät pois ja meillä oli mukana tarvikkeet kahvitaukioihin ja makkaranpaistoon. Lisäksi mukana oli pakastettua hernekeittoa syötäväksi Pääjärvellä. Pääjärveltä oli tullut matkatoimistoon tarjous ruokailusta, jonka hintaa pidimme kohtuuttomana ja niinpä rajasisaret olivat keittäneet meille hernerokkaa, joka oli mukana pakastettuna.

Perjantai 10.7.2009 Venäjällä

Rajan ylitys sujui kuitenkin yllättävänkin joutuisasti ja saimme pitää eväämme. Tie muuttui heti rajanylityksen jälkeen kuoppaiseksi soratieksi ja matkanopeutemme tippui noin 30km/h:iin.

Oppaanamme toimi Teuvo Saharinen, joka kertoili sotatapahtumista.

Käännymme Pääjärven tieltä Suvannon kylätielle ja pidimme makkaranpaisto- ja kahvitauon tuossa pienessä Vienan Karjalan kylässä. Pari kylän koiraa tuli seuraksemme ja Keskinisulan Asko kyseli eräältä kylän mummolta kuulumisia. Mummo puhui karjalaa. Kylässä asusteli enää vanhoja ihmisiä, nuoret olivat lähteneet esim. Petroskoihin. Mummon lapsenlapset olivat tulleet kylään kesälomaa viettämään Petroskoista.

Kahvittelun jälkeen jatkoimme matkaa kohti Pääjärveä, jonne saavuimme kolmen aikaan. Katsoimme Opastuskeskuksessa videon Paanajärven luonnonpuistosta sekä kiersimme luontokeskuksen näyttelyn oppaan johdolla. Opas kertoi karjalan kielellä luonnonpuistosta.

Opastuksen jälkeen siirryimme majoittumaan opastuskeskuksen vieressä oleviin mökkeihin. Mökit olivat uudehkoja kelohongista tehtyjä. Mökeissä oli omat saunat ja muutenkin mökit olivat erittäin siistejä ja hyvin varustettuja. Kävimme mökeissä olevissa saunoissa ja Saharisen Teuvon johdolla alkoi hernerokan lämmitys. Samalla alkoi sataa. Sadetta jatkuitkin sitten koko illan ja ukonilma jäi pyörimään Pääjärven taajaman kohdalle. Ruuan lämmitys onnistui linja-auton kupeella matkatarvakesäiliöiden kansien toimiessa sateensuojana.

Lauantai 11.7.2009 Venäjällä

Lauantiaamuna lähdimme kohti Kiestinkiä. Pysähdyimme Sohjanan sillalla. Matkan aikana Teuvo Saharinen selosti jatkosodan Louhen tien aikaisia tapahtumia. Seuraava pysähdyspaikka oli Kokkosalmien kentälle jääneiden suomalaisten sankarivainajien muistomerkki, jolle laskimme seppeleen. Laulutaitoiset lauloivat myös laulun: Oi kallis Suomenmaa.

(Laulun voit kuunnella myös netissä youtubessa useiden eri kuorojen esittämänä.)

Jatkoimme matkaa kohti Kiestinkiä, jossa kävimme sikäläisessä kaupassa. Kauppa oli ulkoapäin vähän erilainen mitä Suomessa on totuttu, mutta sisusta oli jo tutumman näköistä.

Kiestingistä jatkoimme vielä jonkin aikaa itäänpäin, kunnes tulimme paikkaan nimeltä Sosnavoj. Tähän päättyi aikanaan hyökkäys ja niinpä mekin lähdimme takaisinpäin. Matkalla pysähdyimme venäläisten muistomerkin kohdalla. Hopean värinen sotilas näyttää olevan kaikkien suurempien muistomerkkien vakiopatsas.

Ruokailutauon jälkeen jatkoimme matkaa kohti Röhöä, jonne pysähdyimme katsomaan Sinistä siltaa. Paikka on luonnonkaunis ja nykyään täysin asumaton. Järven rannalla Räsänen Pertti jutteli paikallisten kalastajien kanssa. Horsman Rainer kävi yksin ihan sillan luona ja kuvasi, mitä siitä on jäljellä. Jos haluat kuunnella laulun, josta Röhö on tullut tunnetuksi, se onnistuu netissäkin youtubessa kunhan laittaa hakusanaksi esim Röhönranta.

Matkaa jatkettiin ja saavuimme Kalevalaan, jossa söimme ja majoituimme Welt-hotelliin. Kävimme tutustumassa keskustaan paikallisen ”oppaan” avustuksella.

Sunnuntai 12.7.2009 Venäjällä

Aamulla teimme vielä kiertoajelun Kalevalassa. Jatkoimme sitten matkaa kohti Vuokkiniemeä ja Kostamusta. Ensimmäinen pysähdyspaikka oli Munakukkula, jonka laelle kiipesimme.

Pysähdyimme myös Suomussalmelaisten pystyttämälle muistomerkille. Saharisen Teuvo kertoili taas hyökkäyksestä, joka päättyi näille seutuville. Samalla hän tenttasi mitä tarkoittavat eri sanat laulussa: Eldankajärven jää.

(Jos haluat kuunnella laulun se onnistuu myöskin netissä useana eri versiona. Hakusanaksi esim Eldankajärven jää).

Kävimme katsomassa Pinkojoen siltaa, Vuonnisen jälkeen näimme Itkosen Helgen mökin, jonka pihalta meille vilkutettiin. Ponkalahdesta käännyimme sitten Venejärvelle, jossa Lesoset tarjosivat meille lounaan. (Oli muuten tosi hyvää). Samalla Santeri kertoi Venejärven historiasta.

Matka jatkui kohti Vuokkiniemeä, jossa teimme pikaisen kiertoajelun ja jatkoimme kohti Kostamusta. Kostamuksessa kävimme kaupassa ja teimme kiertoajelun Kontokkiin. Ja kohta olimmekin tullissa ja pääsimme takaisin Suomeen.

Tällainen siis oli Suomussalmen reserviläisten ja reserviupseerien matka Vienan Karjalassa. Matkan aikana tutustuimme etupäässä sotilaallisiin kohteisiin ja muistomerkkeihin. Samalla saimme oivat oppitunnit jatkosotamme vaiheista näissä maisemissa. Ylitettyämme rajan Kuusamossa palasimme ajassa 50 vuotta taaksepäin: tien kunnossa ja talojen ulkonäössä. Eräskin silta oli puoliksi romahtanut ja se puoli oli suljettu puomilla. Mutta toista laitaa ajettiin, toki hyvin hitaasti ja varovasti. Toisaalta jotain uuttakin aina joukossa oli: Pääjärvellä opastuskeskus, mökit ja kauppa. Matkan edetessä jo Kalevala näytti huomattavasti elävämmältä kuin pohjoisemmat taajamat ja Kostamus elää jo tätä päivää.

Kaiken kaikkiaan matka oli antoisa ja Teuvon leppoisa jutustelu ja kerronta mielenkiintoista. Kiitos Saharisen Teuville opastuksesta, Haikolan Lasselle matkajärjestelyistä ja kaikille teille, jotka olitte matkassa mukana.